

Indice de autoridades latinas.

& illuminasti me, & vidi quoniam tentatio est hominis vita super terram; & quod gloriari non valeat ante te omnis caro, nec iustificatur omnis vivens, quoniam si quid boni est parvi, vel magni, donum tuum est, & nostrum non nisi malum est. Vnde igitur gloriabitur omnis caro? Nunquid de malo? Hec non est gloria, sed miseria. Sed nunquid gloriabitur de bono? Nunquid de alieno? Tuū Dñe est bonum, tua est gloria

Gers. tract. de parvulis ad Christum trahendis. Plerumque fit iusto Dei iudicio: ut qui gratiam Dei vel neglexerit, vel repulerit, abutens douis Dei, & talentis summi Patris familiias in primo ætatis vigore, dum faserat; postmodum ad eam veniendi nequaquam recursus habeatur.

S. Leo. ser. 5 de Quadrag. Quāvis enim ædificium nostrum sine opera sui non subsistat artificis; nec fabrica nostra possit esse incolamis, nisi ei protectione fuerit conditoris, tamen quia rationalis lapides sumus, & vivi materiae. Sic nos Auctoris nostri extruit manus, ut cum opifice suo, etiam is qui reparatur, operetur Gratiae igitur Dei obedientia se humano non subtrahat, ne ab illo bono, sine quo bona esse non potest, deficiat.

Hildebertus Epist. 33. Officissima est hominibus gratia Dei, & velut in eorum iurata reparatione.

obsequium.

Cap. 2. §. 1.

S.Th. 1.2.q.109.ar. 8. In statu autem naturæ corruptæ indiget homo gratia habituali sanguine naturam, ad hoc quod omnino à peccato abstineat.

Paulo post. Sicut ergo inferiori appetitu non totaliter subiecto rationi, non potest esse, quin cōringant inordinati matus in appetitu sensitivo. Ita etiam ratione hominis non totaliter existente subiecta Deo consequens est, ut contingant multæ inordinationes in ipsis actibus rationis. Cum enim homo non habet cor suum formatum in Deo, ut pro nullo bono consequendo, vel malo vitando ab eo separati vellent, occurruunt multa propter quæ consequenda vel vitanda homo recedit a Deo, contemnendo præcepta ipsius; & ira peccat mortaliter, præcipue quia in repentinis homo operatur secundum finem præconcepturn, & secundum habitum præexistentem, ut Philosoph. dicit in 3. Ethic. quāvis ex præmeditatione rationis homo possit aliquid agere præter ordinem finis præconcepti, & præter inclinationem habitus. Sed quia homo non potest semper esse in tali præmeditatione non potest contingere, ut dia permaneat, quid operetur secundum consequentiam voluntatis ordinatæ a Deo, nisi citò per gratiam ad debitum ordinem

S.Grc.

Indice de autoridades latinas.

S.Greg.apud S. Th. supra. Pec- catū, quod mox per poenitentiam non deletur suo pondere ad aliud trahit.

Cap. 4. §. 1.

Cassianus collat. 12.c. 12. Quis enim in se opera Domini non miretur cum insatiabilem vestris ingluviem, & sumptuosam gulæ, perniciosaque luxuriā ita in se viderit fuissè comprehendam, ut vix ipsum exiguum, ac vilissimum cibum raro invitusque percipiat? Quis non obstupescat opera Dei, cum illum ignem libidinis, quem naturalem antea, & velut inextinguibilem esse credebat, ita refringuisse persenserit, ut ne simplifici quidem se corporis motu sentiat incitari? Quomodo non virtutem Domini contremiscat quisque, cū homines quosdam diros, atque truculentos, qui ad summum iracundiæ furorem etiam blandissimis subditorum irritabantur obsequijs ad tantam transisse viderit lenitatem, ut non solum nullis iam commoveantur iniurijs, sed etiam cum illatae fuerint summa magnanimitate congaudeat? Quis planè non miretur opera Dei, ac toto proclamet affectu. Quia ego cognovi, quod magnus est Dominus, cum vel se, vel alium quempiam ex rapacissimo liberalem, ex prodigo continentem, ex superbo humilem, ex delicate, & tenero squallidum, hir-

futumque perspexit, & egestate, atque angustia præsentium rerum etiam voluntariè perfruentem? Ita sunt profecto mira opera Dei, quæ peculia- riter animam Prophetæ, similiumque eius mitificæ contemplationis intuitu stupefacta cognoscit? Ita sunt prodigia, quæ posuit super terram, quæ idem Propheta considerans ad admirationem eorum cunctos populos advocat dicens. Venite, & videte opera Dei, quæ posuit prodigia super terram, auferens bella, usque ad finem terræ, arcuī conteret, & confringet arma, & scuta comburet igni. Quod enim maius potest esse prodigium, quam sub momento brevissimo, ex rapacissimis publicanis Apostolos fieri, ex persecutoribus truculentis, prædicatores Evangelij patientissimos reddi, ita ut eam quam prosequerantur fidem etiam effusione sui sanguinis propagantibus? Ita sunt opera Dei, quæ se quotidie una cum Patri operari fissilius protestatur dicens: Pater meus usque hodie operatur, & ego operor.

S.Bernard ser. 85. in Cant. Sane etiam contra se innitens invalescit, & facta se ipsa valida, cogit pro ratione universa, iram, metum cupiditatem, & gaudium, veluti quandam animi curiū bonus autiga reget, & in captivitatē, rediget omnem carnalē affectū, & carnis

Og

sen,

Indice de autoridades latinas.

Sensum ad nutum rationis in obsequium virtutis. Quid in omnia possibilia sint innenti super eum , qui omnia potest? Quantæ fiduciæ vox: Omnia possum in eo, qui me confortat? Nihil omnipotentiam verbi clariorem reddit , quam quod omnipotentes facit omnes qui sperant in se. Ita animus si non præsumat de se, sed si confortetur à verbo, poterit utiq; dominari sui, ut non dominetur ei omnis iniustitia. Ita inquit: verbo innixum, & induatum virtute ex alto nulla vis, nulla fraus, nulla iam illecebria poterit, vel stantem deiçere, vel subiçere dominantem.

S. Chrysostom. homil. 46. in c. 21. Genes. Si eius gratiam sancti fuerimus, nullus nobis prævalebit, sed nos potentiores omnibus erimus.

Idem Chrysostom. homil. 54. in Genesim. Quando nobis superna gratia cooperatrix est, & difficultia facilis fiunt, & gravia levia.

S. Augustin, de Verbis Apostoli sermon. 6. Plus habet virium mens ad tenenda membra carnis, ne dentur in arma iniquitatis, quam ipsa concupiscentia carnis ad movenda membra carnis; si tamen Dei gratia adiuvetur. Ob id scriptum est subto te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius, & Apostolus hortatur. Non regnet peccatum in vestro

mortal corpore, ut obediatis concupiscentijs eius.

S. Augustin. lib. 8. Confessio num cap. 11. Retinebant me nugæ ungarum, & vanitates vanitatum antiquæ animæ mea, & succutiebat vestem meam carnem, & submurmurabant. Dimitis ne nos? Et à momento isto non erimus tecum ultra in æternum? Et à momento isto non tibi licet hoc & illud ultra in æternum?

Et paulò infra. Retardabant me cunctantem abrepere, atque excutere ab eis, & translere quo vocabat, cum diceret mihi mihi consuetudo violenta. Putas ne sine ipsis poteris vivere?

S. Aug. 9. Confession. Quam suave mihi subito factum est carere suavitatibus neagatum, & quas amittere metus fuerat, iam dimittere gaudium erat. Eiiciebas enim eas à me vera tu, & summa suavitas, & intrabas pro eis omni voluptate dulcior, sed non carni, & sanguini, omni luce clarior, omni secreto interior, omni honore sublimior, sed non sublimibus in se.

S. Cyprianus 2. lib. Epist. 1. Ego cum in tenebris, atque in cæca nocte iacerem, eumq; in fallo iactantis sæculi mutabundus, ac dubius vestigij; obrantibus fluctuarem difficile prorsus ac durum pro illis tunc moribus opinabam, quod in

Indice de autoridades latinas.

in salutem mihi divina intelligentia pollicebatur, ut quis renasci denuò posses, corporis licet manente compage hominem ex animo, ac mente mutaret. Qui possibilis aiebam est tanta conversio ut repente, ac perniciter exuatur, velquod genuinum situ materiæ naturalis obduruit, vel usurpatum diu senio vetustatis inolevit? Alta hæc & profunda penitus radice federent. Quando partimoniam discit, qui epularibus caenis, & largis dapibus assuevit, & qui pretiosa veste conspicuus in auro, atque in purpura fuisit, ad plebeium se, ac simplicem cultum quando deponit? Hic stipatus clientium cuneris frequentiore comitatu officiosi agminis honestatus poenam putat esse cum solus est. Tenacibns semper illecebris necesse est, ut solebat violentia invitet, infler superbiam, ac undia inflammet, rapacitas inquietet, crudelitas stimulet, ambitio delectet, libido precipitet. Hæc egomet sepè mecum. Nam ut ipse quam pluribus vitæ prioris erroribus implicatus tenebat, quibus exxi me postea non crederem, sic vitijs adhærentibus obsecundans eram, & desperationem meliorum malis meis veluti iam proprijs & vernaculis favebam. Sed postquam undæ genitatis auxilio superioris caviglabe detersa in expiatum peccatum, ac purum defuper se lu-

men infundit, postquam cælitus spiritu hausto in novum me hominem nativitas secunda reparavit mirum in modum confirmare se debia, patre clausa, lucere tenebrosa facultatem dare, quod prius diffile videbatur geri posse, quod impossibile putabantur ut esset.

Ibidem dict. cap.

§. 3.

D. Gregorius in cap. 10. lib. 1. Reg. lib. 4. cap. 4. Insilire spiritus Domini dicitur, quia electorum corda donis eius subito replentur. Et postea. Natura nostra per lapsum pruni hominis sit damnata est, ut quotidie labendo deficiat, & deficiendo veterascat. Sed qui in nobis metipsis deficimus cum in nos ille spiritus inuilit, renovamur, quia statim quod non eramus efficiuntur. Tepidus quis, sed repente visitatus à spiritu, servens efficitur. Incipit ardere per devotionem foriter exerceri in bono opere. In virum ergo alium mutatus est, qui esse coepit, quoq; ante insilientem spiritum in se esse non potuit. Iam bona conversatio nis est aliquis, coelestia amat, terrena despicit in lachrymarum fontes erumpit. In virum alium mutatur, quid cum compunctionis gratiam per advenientem spiritum suscipit, quā

Oo2 ante

Indice de autoridades latinas.

ante adventum eiusdem spiritus non habebat. Repente autem raptus in virtute supervenientes spiritus esse carnalis desinit, potenter sacerdotalis curas abjecit, & in aeternorum contemplationem mira puritate consurgit. Miratur se tunc esse quod non erat, miratur se tunc non fuisse, quod est.

Idem sanctus Greg. lib. 2. Moral.
& in cap. 2. lib. 1. Reg. Cum per gratiam suam Spiritus Sanctus electorum corda visitat, ab omni peccatorum immunditia potenter purgat, quia ut se metu infunderit, eam protinus in vitiorum odia, & in virtutum amorem ineffabiliter excitat. Facit eam statim odisse quod amabat, & quod odio habuerat, ardenter diligere.

Cap. 5. §. 1.

S. Chrys. homil. 1. ad Corint. 1. Quippe qui divinam gratiam habet, & si innumera mala perpetiatur non modo hominum neminem, sed ne Diabolum quidem formidat. Verum qui Deum ostendit, & si securus videatur, omnes tamen veretur. Instabile namque est humanus genus; neque amici dumtaxat, & fratres, sed parentes nonnumquam levi causa mutatis animis filios, & filii parentes invicem omni hoste gravius persecuti sunt. Considera quae habui gratiam David apud Deum; habuit Absalom apud

hominis. Quis utriusque exitus? Vter maiorem laudem effecit? nemini obscurum. Abraham coram Deo, Pharaon coram hominibus acceptus. Homines enim ut ei rem gratiam facerent, iusti uxorem tradidierunt. Vter clarior evasit? Vter beatus? Nemo sane ignorat. Et quid de iustis opus est dicere, habebant gratiam Israelitae apud Deum, odio ab Aegyptiis habebantur; eos tamen devictos in suam redegerunt potestatem, quod planissime constat. Hoc igitur omni contumaciam contendamus, & si quispiam servus sit apud Deum potius, quam apud hærumerum suum gratiam invenire annitur. Si mulier post habitu viro Salvatoris nostri gratiam querat: Si dux exercitus supernam potius quam Regis, aut Principis sibi benevolentiam efflagitet, & hoc pacto hominum etiam tibi amorem conciliabis.

Iosephus lib. 7. antiquit. cap. 1. Quanta & qualia præsumunt homines propter avaritiae zelum, & Principatus affectum cum nulli cedere volunt. Nam concupiscentes hęc adipisci, per multa ad ea perveniunt. Quae rursus metuentes amittere, multo deterioribus actionibus, ut ea retineant implicantur: tanquam non sit aequale malum adipisci velle tantummodo magnitudinis potestatem. Et dum assuevit quilibet eis bonis, timet etiam

Indice de autoridades latinas.

etiam rursus amittere, cum in retinendo potius excelsior sit ærumna, & propterea crudeliora moluntur: & prætimore ne amittant quae adepti sunt, comittere graviora præsumunt.

§. 2.

Philo de Ioseph. In ipso gaudio metus sollicitabatur, ne mores patrij desererentur.

Cap. 6. §. 1.

S. Bonavent. in cap. 12. Luce. Hæc promissio est satis recta, quia qui querit regnum, & iustitiam eius est Dei servus, Dei amicus, & Dei filius Rom. 8. Qui spiritu Dei aguntur ideo sunt filii Dei. Quod autem Deus desiit servo suo amico, & filio, ut ei non provideat, quae sunt necessaria, valde perversum est sentire: nam talis habet Deum, & talis habetur a Deo; & ideo habet per consequens, quae habet Deus.

§. 2.

S. Petrus Chrysolog. serm. 25. Aufert spes anxie, dubios tollis eventus, omnemque propellit, & excludit timorem quando in exordio ipso regnum nascentibus pollicetur; quoniā complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Quis de vietu, quis de vestitu, quis de plebeio censu, & vernalis cespitis utilitate suspirat, de regno certus, de Dominatione securus? Satis sibi invidet, qui ele-

vatus ad summam ipse se ad huius milia deiicit, ad egena deponit.

Cap. 7. §. 1.

Senec. Ep. 28. Quidam se voluptatibus immergunt, quibus in consuetudinē abductis, carere non possunt: serviunt voluptatibus non fruantur, & mala sua quod malorum, ultimum est, amant.

Ambrofus de Bono mortis. Voluptates sacerdotalis esse quedam sunt, & quod escae malorum, esce tentationum, dum voluptatem queris, laqueos incurris.

S. Aug. de Verbis Domini. Aurum amplius cruciat apud quem largius fuerit.

Senec. Ep. 60. Ista quae sic petimus tanquam datura lœtiam, ac voluptate causæ dolorū sunt.

S. Bernard. serm. 21. in Canticis. Avarus terrena esurit ut mendicus fidelis contemnit, ut Dominus ille possidendo medicat, ille contemnendo servat.

S. Chrys. Honores solicitude inseparabiliter comitatur, populus mundi, & favor populi sumus, est, & aura subita evanescens.

S. Bernard. in Ep. Fugite de medio Babylonis, fugite, & saluate animas vestras, periclitatur castitas in delitijs, humilitas in divitijs, pietatis in negotijs, veritas in multiloquio, charitas in hoc nequam sacerdotali.

S. Aug. in Ep. Ioan. Mundus transit, & concupiscentia eius. Quis vis utrum amare tempo-

Indice de autoridades latinas.

ralia , & transire cum tempore , an Christum amare , & in æternum vivere?

S. Cyprianus Epist. 2. Poculum videtur quod sumitur , ubi portaveris pernicies hausta grassitur.

§. 2.

S. Bernard. serm. de Dedicat. Avida mens hominis potest rebus creatis occupari , satiari non potest. Ergo capacem Deo animam quidquid Deo minus est non implebit.

S. Aug. serm. 19. super Ioan. Deus tibi totum est , si esuris , tibi panis est , si sitis aqua tibi est , si in tenebris es , lumen tibi est , si nudus es , immortalitatis tibi vestis est.

Item de spiritu , & littera. Quid hoc bono melius? Quid hac facilitate fælicius? vivere Deo , vivere de Deo.

Lib. 5. Cap. 1. §. 1.

S. Anet. Cyrilus Hierosolymitanus Cath. 5. Qui meretur fide illuminari atque huius mundi consummatione iudicij iam videt & promissionum retributionem.

Cap. 2. §. 1.

Innocent. Papa in Psal. 76. Meticulo sum est omni viventi coram te Domine causam agere criminalem , quia cum sis potestissimus manus tuas nemo potest effugere , cum sis sapientissimus oculos tuos nihil potest latere , cum sis iustissimus , animum tuum nemo potest corrumpere , coram quo accusatrix

est conscientia rea mens , advocatrix ratio , testis memoria , & tu index.

S. Aug. lib. 3. Confess. cap. 9. Multa laudata ab hominibus (ait S. Augustinus) Deo teste damnatur. Cum saepse aliter habent species facti , & aliter animalium , facientis.

S. Bernard. serm. 55. in Cant. Et quid totum in Babylone , si Ierusalem manet scrutinium? Verendum valde cum ad hoc ventum fuerit , ne sub tam subtili examine multæ nostræ quæ iustitiae putatur peccata appareat.

S. Vincentius Ferrer serm. 6. Dom. in Septuagesim. Antequam Christus veniret in hunc mundum in carne humana , & transierunt de hoc mundo ultra quinq[ue]que millia annorum totus mundus damnabatur , exceptis paucis de populo Israel , qui ibant ad Limbum Sanctorum Patrum. Item tempore legis Moysi , cogitate quot infantes mortui fuerunt absque Circumcisione sic modo tempore Regis Christi , quot moriuntur absque Baptismo , de his nullus salvator , Ioann. 3. Amen , amen dico vobis , nisi quis renatus fuerit ex aqua , & Spiritu Sancto , non potest introire in Regnum Coelorum , &c. Item quot Iudei , quot Agareni , quot Pagani , & infideles. Itena quot mali Christiani , quia fides , & Baptismus cum bona vita salvat hominem Christianum , alias non. Quot Christiani

Indice de autoridades latinas.

stiani sunt , qui licet habeant fidem , tamen sunt , superbi , avari , luxuriosi , & sic de alijs peccatis. Quod Christiani , qui non consententur quo libet anno in Quadragesima , nec communicant , nec servant precepta , ne Dominicam , nec festa Sanctorum , omnis tales damnantur.

Cap. 3. §. 1.

S. Greg. lib. 33. Moral cap. II. Superior , & inferior pars mox est spes & timor; spes quippe ad alta subvehit timor autem cor inferioris premit , sed mola superior , & inferior , ita sibi necessario iungitur , ut una sine altera inutiliter habeatur. In peccatoris itaque pectore incessanter debet spes , & formido coniungi , quia in casum misericordiam sperat , si non etiam iustitiam timeat : in casum iustitiam metuit , si non etiam de misericordia cōfidat.

Cap. 5. §. 1.

S. Greg. 5. p. Pastoralis admonit. 31. Ideo admonendi sunt , qui admissa plangunt , nec tamen deserunt , ut considerare sollicitate sciant , quia flendo inaniter se mundant , qui qui vivendo , se nequirer inquinant , cum id circa se lachrymis lavant , ut mundi ad sordes redeant.

S. Chrysostomi Hom. 3. ad Populum. Sicut enim ægrotantes , nisi semper , ordinate vixint , nulla ipsis disciplinæ per tres , aut quatuor dies servatæ utilitas. Sic , & peccantes , nisi semper sobrij sint , nihil proderit ipsius duorum vel trium dierum correctione.

S. Bernard. de S. Viſt. ad ea Matth. 3. verba Pœnitentiam 1gēte. In pœnitentia tria sunt , dolor , custodia futuri , satisfactio delicti. Dolor culpam placat , satisfactio vitium sanat , custodia sanitatem servat. In hanc fructus pœnitentiae constat. Sit autem dolor plenus custodia perfecta ; satisfactio condigna.

S. Gregor. Magnus , in Psalm. 37. Sicut summa prudentia est aliquem post acceptam pœnitentiam sollicita sibi circum rectioris studio in posterum prospicere. Ita misericordia insipientiæ est , in istius vita ambiguo , quasi acceptra securitate dormire. Per insipientiam ergo negligentia , vulnus iam sanatum compultruit , quia dum per studium vigilanteæ mens ingrabata sibi imposterum providere noluerit miserabilius ea , quæ prius abdicaverat , mala committit.

S. Augustinus libro de vera , & falsa pœnit. Si Apostolum etiam peccata per Baptismum dimisit , continè plorat : nobis etiam

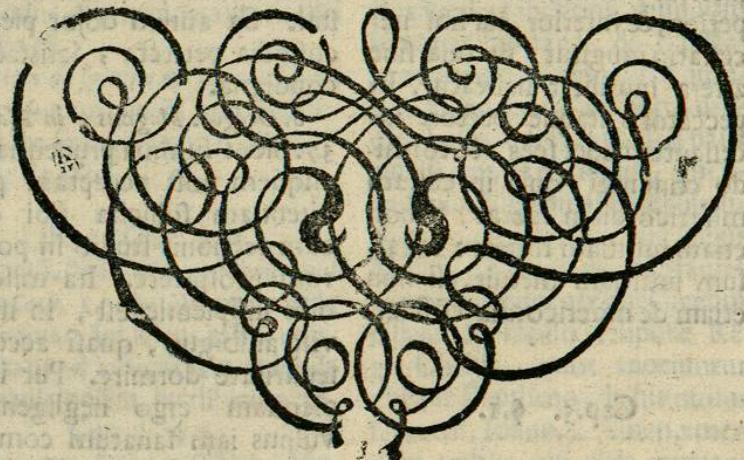
Indice de autoridades latinas.

etiam super fundamentum
Apostolorum positis , quid
præter plorare restat ? Quid
nisi super dolore invitat ? Vbi
enim dolor finitur, quid relin-
quitur de venia ? Tandiu gau-
deat , & speret de venia,
quandiu sustentatur à pœni-
tentia. Et statim. Hinc sem-
per doleat , & de dolore gau-

deat , & de doloris pœnitenta-
tia , si contigerit semper do-
leat , & non satis est quod do-
leat, sed ex fide doleat , & non
semper doluisse doleat.

Idem Avgust. in Psalm. 37. De
die in diem plangam , & fa-
ciam omnia , quæ facienda
sunt ad abluendum , & sanan-
dum peccatum meum.

FINIS

T A B L A

T A B L A
DE LAS COSAS NOTABLES
DE ESTE LIBRO.

A

A Dopcion de Dios quan esti-
mable, lib.2. cap.4.

Emperadores, Reyes, y Patriarcas,
que adoptaron hijos, ibid. §. 1.

Los hijos adoptivos tenian dere-
cho à la herencia del padre, aun
que fuese Imperio , ó Reyno,
lib.2.cap.4. §. 1.

Nerua, Emperador, adoptò à Tra-
jano por hijo, ibid.

Trajano adoptò à un extraño, ib.
Dios adopta à los hombres , que
sin la Gracia no son del linage
de Dios, ibid.

Antiguamente se esmeraban los
adoptivos en amar a sus padres
ibid.

De este beneficio de la adopcion
resulta gran honra à Christo,
l.2.c.4. §. 4.

Esta adopcion Divina es mas ex-
celente modo de filiacion , que
la natural entre los hombres, l.
2.c.5.

Quanto excede en razon de vo-
luntaria la adopcion Divina à
la humana, §. 1.

Los hijos de Dios adoptivos se in-
gieren en su Hijo natural, qual
los farnientes en la vid, ibidem
§. 3.

Los hijos adoptivos de Dios viven
con aquel espíritu, con que el
mismo Dios, y su Hijo natural,
ibidem.

A Abraham le diò Dios una letra
de su nombre, l.2.c. 10. §. 3.

A Alejandro Magno le importó
mucho, para sus grandes hechos,
ser tenido por hijo de un Dios
falso, l.2.c.4. §. 2.

Alma del hombre , quan preciosa
su hermosura, l.2.c.9.

A la del alma es la Gracia, y consi-
guientemente vida del alma, l.2
c.3. §. 3. y 4.

Si el hombre vierá la belleza del
alma, muriera de gozo, l.2.c.9.
§. 2.

Vision de Santa Teresa acerca de
la hermosura , y fealdad del al-
ma , que está en Gracia , ó está
en pecado, §. 3.

Quanto debe estimarse esta Divi-
na hermosura, ibid. §4.

Alma, esposa de Dios por la Gra-
cia, l.2.c.11.

Quan estrechamente está unida à
Dios en este matrimonio espi-
ritual, ibid.

Quanto le va al alma en subir à tal
desposorio, y no dar causa à el
repudio, ibid.

Los bienes del matrimonio entre
Dios, y el alma, ib. §.2. y 3.